

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حواشی و مستندات سوالات آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه

تحلیل و تشریح پاسخ
به همراه مواد قانونی و مستندات راجع به هر سوال
آزمون‌های سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۳

کاری از گروه پژوهشی و گردآوری پایگاه خبری اعتبار

سیاوش هوشیار

با همکاری:

عارفه برزگر

نشر دادبازار

www.dadbazar.com

چاپ اول - تهران ۱۴۰۴

فهرست

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۳۹۸..... ۷

- سؤالات حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸..... ۹
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۸..... ۱۲
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۳۹۸..... ۱۶
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۳۹۸..... ۱۹
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۸..... ۲۲
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۳۹۸..... ۲۶
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۳۹۸..... ۲۶
- پاسخنامه حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸..... ۲۸
- پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۸..... ۴۰
- پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۳۹۸..... ۵۳
- پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۳۹۸..... ۶۷
- پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۸..... ۸۲
- پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۳۹۸..... ۹۲

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۳۹۹..... ۹۹

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۳۹۹..... ۹۹
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۹..... ۱۰۴
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۳۹۹..... ۱۰۸
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۳۹۹..... ۱۱۱
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۹..... ۱۱۵
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۳۹۹..... ۱۱۹
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۳۹۹..... ۱۱۹
- پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۳۹۹..... ۱۲۲
- پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۹..... ۱۳۴
- پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۳۹۹..... ۱۴۷
- پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۳۹۹..... ۱۶۱
- پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۹..... ۱۷۷
- پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۳۹۹..... ۱۹۴

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۰ ۲۰۱

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۰ ۲۰۱
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۰ ۲۰۵
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۰ ۲۰۹
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۰ ۲۱۳
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۰ ۲۱۷
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۴۰۰ ۲۲۱
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۰ ۲۲۱
- سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۰ ۲۲۲
- پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۰ ۲۲۵
- پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۰ ۲۳۷
- پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۰ ۲۵۳
- پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۴۰۰ ۲۶۸
- پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۰ ۲۸۶
- پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۰ ۳۰۰
- پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۰ ۳۰۶

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۱ ۳۱۵

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۱ ۳۱۵
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۱ ۳۱۹
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۱ ۳۲۳
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۱ ۳۲۶
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۱ ۳۳۰
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۴۰۱ ۳۳۵
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۱ ۳۳۵
- سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۱ ۳۳۶
- پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۱ ۳۳۹
- پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۱ ۳۵۲
- پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۱ ۳۶۷
- پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۴۰۱ ۳۸۴
- پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۱ ۴۰۳
- پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۱ ۴۱۸
- پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۱ ۴۲۳

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - شهریور سال ۱۴۰۲ ۴۳۱

- سؤالات حقوق مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ۴۳۱
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ۴۳۵
- سؤالات حقوق تجارت - شهریور ۱۴۰۲ ۴۴۰
- سؤالات حقوق جزا - شهریور ۱۴۰۲ ۴۴۴
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - شهریور ۱۴۰۲ ۴۴۸
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - شهریور ۱۴۰۲ ۴۵۱
- سؤالات حقوق ثبت - شهریور ۱۴۰۲ ۴۵۲
- سؤالات حقوق اساسی - شهریور ۱۴۰۲ ۴۵۴
- پاسخنامه حقوق مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ۴۵۶
- پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ۴۷۰
- پاسخنامه حقوق تجارت - شهریور ۱۴۰۲ ۴۸۳
- پاسخنامه حقوق جزا - شهریور ۱۴۰۲ ۴۹۸
- پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - شهریور ۱۴۰۲ ۵۱۶
- پاسخنامه حقوق ثبت - شهریور ۱۴۰۲ ۵۳۰
- پاسخنامه حقوق اساسی - شهریور ۱۴۰۲ ۵۳۷

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - اسفند سال ۱۴۰۲ ۵۴۳

- سؤالات حقوق مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ۵۴۳
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ۵۴۶
- سؤالات حقوق تجارت - اسفند ۱۴۰۲ ۵۵۰
- سؤالات حقوق جزا - اسفند ۱۴۰۲ ۵۵۳
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - اسفند ۱۴۰۲ ۵۵۷
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - اسفند ۱۴۰۲ ۵۶۱
- سؤالات حقوق ثبت - اسفند ۱۴۰۲ ۵۶۱
- سؤالات حقوق اساسی - اسفند ۱۴۰۲ ۵۶۳
- پاسخنامه حقوق مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ۵۶۵
- پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ۵۸۱
- پاسخنامه حقوق تجارت - اسفند ۱۴۰۲ ۵۹۴
- پاسخنامه حقوق جزا - اسفند ۱۴۰۲ ۶۰۹
- پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - اسفند ۱۴۰۲ ۶۲۴
- پاسخنامه حقوق ثبت - اسفند ۱۴۰۲ ۶۴۲
- پاسخنامه اساسی - اسفند ۱۴۰۲ ۶۴۶

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۳	۶۵۱
• سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۳	۶۵۱
• سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۳	۶۵۴
• سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۳	۶۵۸
• سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۳	۶۶۲
• سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۳	۶۶۵
• سؤالات اصول استنباط و متون فقه - سال ۱۴۰۳	۶۶۷
• سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۳	۶۷۰
• سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۳	۶۷۳
• پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۳	۶۷۶
• پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۳	۶۸۸
• پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۳	۷۰۲
• پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۴۰۳	۷۱۸
• پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۳	۷۳۲
• پاسخنامه اصول استنباط و متون فقه - سال ۱۴۰۳	۷۴۰
• پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۳	۷۴۷
• پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۳	۷۵۵

به نام خدا

در این کتاب در مورد هر سوال، شرح و تحلیل موضوع همان سوال به طور خاص انجام شده و با پرهیز از بحث‌های کلی و تکراری، تلاش شده است که برای خواننده در مورد پاسخ همان سوال به طور کامل و مستند رفع ابهام شود.

انگیزه از تالیف این کتاب، در حالی که برخی عناوین مشابه هم قبلاً منتشر شده‌اند، کمبودهای جدی بود که نیاز به انتشار یک منبع دقیق و کاربردی را ضروری نشان می‌داد.

در تالیف این کتاب تلاش شده است هم از اختصار و ابهام در پاسخ و هم از سوی دیگر، پرداختن به مباحث کلی که انطباق آن با مصداق و موضوع سوال برای خواننده مشکل باشد پرهیز شود، فرض مولفان این بوده است که خواننده برای رفع ابهام در مورد موضوع سوال به پاسخنامه مراجعه می‌کند و می‌خواهد در مورد موضوع همان سوال خاص به پاسخ و نتیجه برسد.

در این کتاب ما در جاهای لازم خواننده را برای مطالعه بیشتر به منابع اصلی مولفان معیار در آزمون های حقوقی مثل دکتر ناصر کاتوزیان در حقوق مدنی، دکتر عبدالله شمس در آیین دادرسی مدنی، دکتر ربیعا اسکینی در حقوق تجارت، دکتر حسین میرمحمدصادقی در حقوق جزا، دکتر علی خالقی در آیین دادرسی کیفری و... ارجاع داده‌ایم.

ذیل پاسخ هر سوال، ارجاعات و مستندات مربوط به همان سوال از قوانین و مقررات و آراء وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عالی کشور، درج شده‌اند تا خواننده نیاز به جستجو و مراجعه به منابع دیگر نداشته باشد.

با توجه به تغییر منبع درس متون فقه از آزمون وکالت ۱۴۰۳ از تحریرالوسیله به شرح لمعه و بی‌فایده شدن سوالات این درس در آزمون قبل، برای پرهیز از حجیم شدن بی‌فایده کتاب، سوالات متون فقه این بازه زمانی و پاسخ آن‌ها در این کتاب نیامده‌اند.

در قسمت مستندات، برای رعایت اختصار از «۵.ع.د.ع.ک» به جای «هیئت عمومی دیوان عالی کشور» استفاده شده است، ولی در مورد عنوان قوانین مورد استناد، با توجه به ماهیت کتاب، سعی شده است عنوان کامل همراه با سال تصویب استفاده شود.

تالیف این کتاب حاصل تلاشی جمعی در گروه پژوهش و گردآوری پایگاه خبری اعتبار بوده است، باید سپاسگزار همکاران گرامی خانم عارفهبرزگر محمدی، خانم عالییه امجدی، خانم فاطمه کارگر و سایر عزیزانی که به هر نحو در این پروژه یاری رسانده‌اند باشیم.

علی‌رغم تلاش و دقت در تالیف کتاب، باز هم قطعاً خالی از اشکال نخواهد بود و اساتید و خوانندگان محترم می‌توانند با تذکر و توصیه هایشان ما را در اصلاح و تکمیل این مجموعه یاری کنند.

با آروزی موفقیت و سلامت

سیاوش هوشیار

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۳۹۸

سؤالات حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸

۱- در نظام حقوقی ایران، در کدام صورت برادر مکلف به پرداخت نفقه به برادر خود است؟

- (۱) در صورت تمکن مُنفق و عدم تمکن برادرش و مطالبه وی
- (۲) در صورت تمکن مُنفق و عسر و حرج برادرش
- (۳) در صورتی که مُنفق اضافه بر پرداخت نفقه خانواده تمکن داشته باشد.
- (۴) برادر مکلف به پرداخت نفقه برادر خویش نیست.

۲- در خصوص رجوع از هبه، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) رجوع از هبه ایقاع است و مستلزم اعلام اراده واهب به متهد است.
- (۲) نمائات متصل، متعلق به واهب (رجوع کننده) است، اگر چه نتیجه کار متهد باشد.
- (۳) اگر واهب پس از هبه و قبض آن محجور شود، تا زمانی که عین موهوبه موجود است، قیم او می تواند رجوع کند.
- (۴) در صورتی که متهد زوجه واهب باشد، رجوع امکان پذیر نیست.

۳- در خصوص حق سرقفلی موضوع قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۷۶ و حق کسب یا پیشه یا تجارت موضوع قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) حق سرقفلی می تواند قابل توقیف باشد، اما حق کسب یا پیشه یا تجارت قابل توقیف نیست.
- (۲) تعدی در عین مستاجر، موجب سقوط حق سرقفلی و نیز حق کسب یا پیشه یا تجارت می شود
- (۳) حق سرقفلی قابل اسقاط است، اما شرط عدم تعلق حق کسب یا پیشه یا تجارت توسط موجر، صحیح نیست.
- (۴) انتقال حق سرقفلی و حق کسب یا پیشه یا تجارت، متوقف به اذن مالک و دادگاه است.

۴- خویشاوندان میتی به ترتیب پدر، مادر، یک دختر، دو خواهر ابی و یک برادر ابوینی هستند. اگر میزان ترکه شصت واحد باشد، سهم الارث مادر چه مقدار است؟

(۱) ۱۰ واحد	(۲) ۲۰ واحد	(۳) ۷/۵ واحد	(۴) ۱۲ واحد

۵- در کدام مورد، وکالت بلاعزل است؟

- (۱) ضمن عقد بیع، بایع ملتزم شده است که مشتری را وکیل خود برای قبض عین مرهونه کند.
- (۲) محسن ضمن عقد صلح، تعهد می کند که متصالح را وکیل خود قرار دهد تا مال معینی را وقف کند.
- (۳) ضمن عقد اجاره، حمید (مستأجر)، وکیل جواد (موجر) در فروش خودروی مورد اجاره شده است.
- (۴) کریم در ضمن عقد وقف، شرط می کند که احمد را برای اخذ اجاره اموال مورد اجاره، وکیل خود کند.

پاسخنامه حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸

✓ ۱: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ در بیان مفهوم مخالف حکم ماده ۱۱۹۶ قانون مدنی گفته می‌شود که اقارب در «خط اطراف» واجب‌النفقه نیستند.

➤ منظور از «خط عمودی» اقارب، قرابت بین طبقات مختلف بالا و پایین است و نه میان افراد در یک درجه از یک طبقه یا طبقات مختلف.

➤ مثلاً والدین و اجداد در خط عمودی صعودی و اولاد و اولادِ اولاد، در خط عمودی نزولی قرابت قرار دارند.

➤ همچنین برادر و خواهر یا احوال و اعمام و اولاد آن‌ها در خط اطراف قرار دارند.

◀ مستندات:

ماده ۱۱۹۶ قانون مدنی: در روابط بین اقارب فقط اقارب نسبی و در خط عمودی، اعم از صعودی و یا نزولی، ملزم به انفاق یکدیگرند.

✓ ۲: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ گزینه ۱ غلط است، رجوع از هبه ایقاع است، ایقاع با انشاء اراده واهب واقع می‌شود و شکل خاصی برای بیان یا احراز آن در قانون تعیین نشده است و از جمله برای تحقق موکول به اعلام به طرف مقابل نیست.

➤ طبق ماده ۸۰۴ قانون مدنی، در صورت رجوع واهب از هبه، اگر نمائات متصل و غیرقابل تفکیک از عین موهوبه باشند همراه با عین موهوبه متعلق به واهب می‌شوند، ولی اگر نمائات منفصل باشند، نمائات متعلق به متبهب هستند و فقط عین موهوبه به واهب تعلق می‌گیرد.

➤ باید توجه داشت که چون تصرفات متبهب در عین موهوبه مشروع و مجاز بوده است، هرچند نمائات متصل به واهب تعلق می‌گیرد ولی اگر نمائات حاصل کار متبهب باشند، اصولاً متبهب مستحق اجرت‌المثل خواهد بود، بنابراین در مجموع گزینه ۲ صحیح است.

➤ دکتر کاتوزیان در تحلیل موضوع قابل رجوع بودن هبه پس از وقوع حجر در واهب یا متبهب، با استفاده از ملاک ماده ۸۰۵ قانون مدنی، قائل بر قائم به شخص بودن حق رجوع شده و گفته است همان

طور که حق رجوع به ارث نمی‌رسد بنابراین با وقوع حجر هم از سوی قیم یا نماینده قانونی محجور قابل اعمال نیست، ولی در عین حال این به معنی سقوط حق رجوع با وقوع حجر نیست و اگر فرضاً حجر به سبب جنون حادث واقع شده باشد با رفع حالت جنون و حجر، حق رجوع احیا خواهد شد، بنابراین گزینه ۳ را هم غلط می‌دانیم.^۱

➤ گزینه ۴ غلط است، طبق بند (۱) ماده ۸۰۳ فقط هبه غیرمعوّض به «پدر یا مادر یا اولاد واهب» غیرقابل رجوع است، بنابراین هبه زوج و زوجه به یکدیگر مشمول این استثناء نیستند.

❖ مستندات:

ماده ۸۰۳ قانون مدنی: بعد از قبض نیز واهب می‌تواند یا بقای عین موهوبه از هبه رجوع کند مگر در موارد ذیل:

- (۱) در صورتی که متبهد پدر یا مادر یا اولاد واهب باشد.
- (۲) در صورتی که هبه معوّض بوده و عوض هم داده شده باشد.
- (۳) در صورتی که عین موهوبه از ملکیت متبهد خارج شده یا متعلق حق غیر واقع شود خواه قهراً مثل اینکه متبهد به واسطه فلس محجور شود خواه اختیاراً مثل اینکه عین موهوبه به رهن داده شود.
- (۴) در صورتی که در عین موهوبه تغییری حاصل شود.

ماده ۸۰۴ قانون مدنی: در صورت رجوع واهب نماتات عین موهوبه اگر متصل باشد مال واهب و اگر منفصل باشد مال متبهد خواهد بود.

ماده ۸۰۵ قانون مدنی: بعد از فوت واهب یا متبهد رجوع ممکن نیست.

❑ ۳: گزینه ۳ صحیح است

❖ حواشی:

➤ گزینه ۱ غلط است، هر دوی حق سرقتی و حق کسب و پیشه و تجارت، چون حقی مالی هستند، طبق قواعد عام قابل بازداشت توسط طلبکار هستند ولی به علت آمیخته بودن با حق مالک ملک، امکان مزایده و انتقال قهری آن‌ها به داین محل بحث است.

➤ گزینه ۲ غلط است، زیرا هر چند طبق بند (۸) ذیل ماده ۱۴ قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۵۶ تعدی مستأجر از موجبات فسخ اجاره از سوی موجر دانسته شده است که در این حالت، مستأجر مستحق دریافت حق کسب و پیشه هم نخواهد بود.

➤ ولی تعدی مستأجر در اجاره مشمول قانون مصوب ۱۳۷۶ تابع عموماًت قانون مدنی است و ممکن است طبق ماده ۴۸۷ قانون مدنی برای موجر ایجاد حق فسخ کند ولی اثری در حق سرقتی احتمالی

۱. «قانون مدنی در این باره حکمی ندارد. ولی، از عموم مواد ۱۱۸۳ و ۱۲۱۷ چنین بر می‌آید که ولی یا قیم واهب، به نمایندگی از سوی او می‌تواند از هبه رجوع کند. با وجود این، چون بخشش اموال از امور اداری و عادی دارایی نیست و به منظور رسیدن به هدف‌های خاص مالک انجام می‌شود، رجوع از آن نیز باید به‌وسیله خود او باشد. مبنای ماده ۸۰۵ قانون مدنی نیز که در صورت فوت واهب رجوع را ممکن نمی‌داند، این استنباط را تأیید می‌کند. زیرا، از نظر عدم مداخله در رجوع، چه تفاوت دارد که واهب بمیرد یا محجور شود؟» دکتر ناصر کاتوزیان، عقود معین، جلد سوم (عطایا)، شماره ۴۸

۸۰- شخصی پس از جعل کارت شناسایی خود، جهت دریافت پول از حساب خود، به بانک مراجعه می‌کند و پس از ارائه کارت شناسایی، بدون اینکه موفق به دریافت پول شود، موضوع جعل کارت، کشف و او توسط ضابطان دستگیر می‌شود. کدام یک از اتهامات زیر را می‌توان به وی وارد کرد؟

- (۱) جعل و شروع به استفاده از سند مجعول
(۲) جعل و استفاده از سند مجعول
(۳) فقط جعل
(۴) فقط استفاده از سند مجعول

سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۹

۸۱- مهلت تقدیم دادخواست ضرر و زیان ناشی از جرم به دادگاه، تا چه زمانی است؟

- (۱) قبل از اعلام ختم دادرسی، مگر آنکه دادستان دعوای کیفری را به صورت شفاهی مطرح نماید که حداکثر ظرف پنج روز است.
(۲) قبل از اعلام ختم دادرسی، مگر آنکه دادستان دعوای کیفری را به صورت شفاهی مطرح نماید که حداکثر ظرف یک هفته است.
(۳) پایان جلسه اول دادرسی، مگر آنکه دادستان دعوای کیفری را به صورت شفاهی مطرح نماید که حداکثر ظرف پنج روز است.
(۴) قبل از اعلام ختم دادرسی

۸۲- فرماندار شهرستان نجف‌آباد از استان اصفهان که مقیم شهر اصفهان است، در شهرستان جهرم از استان فارس در اثر تصادف رانندگی، مرتکب قتل غیرعمد عابر پیاده می‌شود. رسیدگی به جرم مذکور در صلاحیت کدام دادگاه است؟

- (۱) کیفری دو تهران (۲) کیفری دو اصفهان (۳) کیفری یک شیراز (۴) کیفری دو شیراز

۸۳- نوجوانی ۱۶ ساله با فردی ۲۰ ساله برای ارتکاب جرم علیه جمهوری اسلامی ایران تباری می‌کنند. رسیدگی به جرایم اشخاص فوق، به ترتیب، در صلاحیت کدام یک از محاکم زیر است؟

- (۱) دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرایم نوجوانان - دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرایم نوجوانان
(۲) دادگاه اطفال و نوجوانان - دادگاه اطفال و نوجوانان
(۳) دادگاه اطفال و نوجوانان - دادگاه انقلاب
(۴) دادگاه انقلاب - دادگاه انقلاب

۸۴- در یکی از بخش‌های شهرستان ورامین از استان تهران، قتل عمدی ارتکاب یافته است. با فرض آنکه در شهرستان ورامین، دادگاه کیفری یک تشکیل نشده باشد، «انجام تحقیقات مقدماتی»، «حلّ اختلاف بین دادستان و بازپرس» و «رسیدگی»، به ترتیب، توسط کدام یک از مراجع زیر به عمل می‌آید؟

- (۱) رئیس دادگاه بخش به جانشینی از بازپرس - دادگاه کیفری دو ورامین - دادگاه کیفری یک نزدیک‌ترین شهرستان
(۲) بازپرس دادرسی عمومی و انقلاب شهرستان ورامین - دادگاه کیفری دو - دادگاه کیفری یک نزدیک‌ترین شهرستان

➤ در فرض سؤال، شخصی برای خودش کارت شناسایی ساخته است و سپس برای دریافت وجه از بانک آن را ارائه داده است. صرف ارائه کارت جعلی برای تحقق جرم «استفاده از سند مجعول» کافی است و نیازی به موفقیت در کسب نتیجه نیست.

➤ بنابراین مرتکب دو رفتار مجرمانه مستقل یعنی جعل و استفاده از سند مجعول را انجام داده است و هر دو عنوان بر او صدق می‌کند و گزینه ۲ صحیح است.

❖ مستندات:

ماده ۵۲۳ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: جعل و تزویر عبارتند از: ساختن نوشته یا سند یا ساختن مهر یا امضای اشخاص رسمی یا غیررسمی خراشیدن یا تراشیدن یا قلم بردن یا الحاق یا محو یا اثبات یا سیاه کردن یا تقدیم یا تاخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الصاق نوشته‌ای به نوشته دیگر یا به‌کار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و نظایر اینها به قصد تقلب.

ماده ۵۳۲ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هر یک از کارمندان و مسئولان دولتی که در اجرای وظیفه خود در احکام و تقریرات و نوشته‌ها و اسناد و سجلات و دفاتر و غیر آنها از نوشته‌ها و اوراق رسمی تزویر کند اعم از این که امضاء یا مهری را ساخته یا امضاء یا مهر یا خطوط را تحریف کرده یا کلمه‌ای الحاق کند یا اسامی اشخاص را تغییر دهد علاوه بر مجازات‌های اداری و جبران خسارت وارده به حبس از یک تا پنج سال یا به پرداخت پنجاه تا دویست و پنجاه میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۵۳۳ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: اشخاصی که کارمند یا مسؤول دولتی نیستند هر گاه مرتکب یکی از جرایم مذکور در ماده قبل شوند علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال یا پنجاه تا دویست و پنجاه میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ماده ۵۳۵ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هر کس اوراق مجعول مذکور در مواد (۵۳۲)، (۵۳۳) و (۵۳۴) را یا علم به جعل و تزویر مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از شش ماه تا سه سال یا به پنجاه تا دویست و پنجاه میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۹

❑ ۸۱: گزینه ۱ صحیح است

❖ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، زیان‌دیده از جرم اصولاً تا قبل از ختم دادرسی کیفری، مهلت دارد که دادخواست مطالبه ضرر و زیان ناشی از جرم را به مرجع کیفری تقدیم کند.

➤ طبق ماده ۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، فرایند استثنایی و ویژه‌ای برای رسیدگی مختصر و سریع به امر کیفری پیش‌بینی شده است، تحت شرایط مقرر در این ماده از قانون، دادستان دعوای کیفری را که در حالت عادی در قالب کیفرخواست علیه متهم در دادگاه طرح می‌کند، بدون صدور کیفرخواست و به طور شفاهی مطرح می‌کند، در این حالت طبق حکم بخش انتهایی ماده ۸۶

مذکور، به زیان دیده از جرم ۵ روز مهلت داده شده است که حتی در صورتی که دادگاه کیفری از رسیدگی به جنبه کیفری فارغ شده باشد، دادخواست مطالبه ضرر و زیان ناشی از همان جرم را به دادگاه کیفری تقدیم کند و مرجع مذکور نیز، به آن رسیدگی کند.

مستندات:

ماده ۱۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: پس از آنکه متهم تحت تعقیب قرار گرفت، زیان دیده از جرم می تواند تصویر یا رونوشت مصدق تمام ادله و مدارک خود را جهت پیوست به پرونده به مرجع تعقیب تسلیم کند و تا قبل از اعلام ختم دادرسی، دادخواست ضرر و زیان خود را تسلیم دادگاه کند. مطالبه ضرر و زیان و رسیدگی به آن، مستلزم رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی است.

ماده ۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: در غیر جرایم موضوع ماده (۳۰۲) این قانون، چنانچه متهم و شاکی حاضر باشند یا متهم حاضر و شاکی وجود نداشته یا گذشت کرده باشد و تحقیقات مقدماتی هم کامل باشد، دادستان می تواند رأساً یا به درخواست بازپرس، با اعزام متهم به دادگاه و در صورت حضور شاکی به همراه او، دعوای کیفری را بلافاصله بدون صدور کیفرخواست به صورت شفاهی مطرح کند. در این مورد، دادگاه بدون تأخیر تشکیل جلسه می دهد و به متهم تفهیم می کند که حق دارد برای تعیین وکیل و تدارک دفاع مهلت بخواهد که در صورت درخواست متهم، حداقل سه روز به او مهلت داده می شود. تفهیم این موضوع و پاسخ متهم باید در صورت مجلس دادگاه قید شود. هرگاه متهم از این حق استفاده نکند، دادگاه در همان جلسه، رسیدگی و رأی صادر می کند و اگر ضمن رسیدگی انجام تحقیقاتی را لازم بداند، آنها را انجام و یا دستور تکمیل تحقیقات را به دادستان یا ضابطان دادگستری می دهد. اخذ تأمین متناسب از متهم با دادگاه است. شاکی در صورت مطالبه ضرر و زیان می تواند حداکثر ظرف پنج روز دادخواست خود را تقدیم کند و دادگاه می تواند فارغ از امر کیفری به دعوای ضرر و زیان رسیدگی و رأی مقتضی صادر نماید.

✓ ۸۲: گزینه ۴ صحیح است

حواشی:

فرمانداران از حیث مرجع قضائی صالح برای رسیدگی به اتهاماتشان به دو دسته تقسیم می شوند: دسته اول فرمانداران شهرستان های مرکز استان ها که مشمول ماده ۳۰۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، هستند و دادگاه های کیفری تهران صالح برای رسیدگی به اتهاماتشان هستند. و دسته دوم فرمانداران سایر شهرستان ها که مشمول ماده ۳۰۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، می شوند و دادگاه های کیفری مرکز استان محل وقوع جرم صالح به رسیدگی به اتهامات آن است.

بنابراین در مورد فرماندار شهرستان نجف آباد که مرکز استان اصفهان نیست، دادگاه کیفری مرکز استان محل وقوع جرم صلاحیت محلی رسیدگی به اتهامات را دارد، از آنجا که جرم در استان فارس واقع شده است، فارغ از شهرستان محل وقوع جرم، دادگاه شهرستان شیراز که مرکز استان است صلاحیت محلی برای رسیدگی دارد.

طبق ماده ۳۰۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، با در نظر گرفتن ماده ۳۰۲ همین قانون، رسیدگی به اتهام قتل غیر عمد در صلاحیت ذاتی دادگاه کیفری دو قرار دارد.

سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۰

۲۱- در دعوای مالکیت زمینی بین آقایان احمدی و عبادی، حکم به نفع عبادی از شعبه ۵ دادگاه عمومی برازجان صادر شده است. احمدی تجدیدنظرخواهی کرده و شعبه ۲ تجدیدنظر استان بوشهر، به دلیل آنکه حکم مستند به اقرار احمدی بوده، قرار عدم استماع صادر کرده است. اگر شخص ثالثی مدعی مالکیت زمین باشد، چه اقدامی می‌تواند انجام دهد؟

- (۱) دادخواست اعتراض ثالث خود را به شعبه ۵ عمومی تقدیم کند تا در شعبه ۲ تجدیدنظر رسیدگی شود.
- (۲) دادخواست اعتراض ثالث خود را به شعبه ۲ تجدیدنظر تقدیم کند تا در شعبه ۵ عمومی رسیدگی شود.
- (۳) دادخواست اعتراض ثالث خود را به شعبه ۵ عمومی تقدیم کند تا در همان شعبه رسیدگی شود.
- (۴) دادخواست اعتراض ثالث خود را به شعبه ۲ تجدیدنظر تقدیم کند تا در همان شعبه رسیدگی شود.

۲۲- در دعوای آقای سجادی علیه آقای تقوی، علی‌رغم عدم حضور و عدم دفاع آقای تقوی، حکم بی‌حقی آقای سجادی از دادگاه عمومی صادر شده است. سجادی تجدیدنظرخواهی می‌کند و دادگاه تجدیدنظر با نقض آن حکم، قرار ابطال دادخواست بدوی صادر می‌کند. آقای تقوی در هیچ یک از مراحل دادرسی حضور و دفاع نداشته است. اکنون چه اقدامی از جانب او متصور است؟

- (۱) می‌تواند در دادگاه عمومی به رأی صادره اعتراض کند.
- (۲) اعتراضی توسط او قابل تصور نیست.
- (۳) اگر آن رأی قابل فرجام باشد، فقط می‌تواند فرجام‌خواهی کند.
- (۴) می‌تواند در دادگاه تجدیدنظر به رأی صادره اعتراض کند.

۲۳- خواهان دادخواست خود را در دفتر خدمات الکترونیک قضائی ثبت می‌کند. بعد از تعیین وقت در دادگاه و ارسال اظهاریه، معلوم می‌شود آدرسی که در دادخواست از خوانده درج شده است، صحیح نیست. تکلیف چیست؟

- (۱) مدیر دفتر دادگاه خطاب به خواهان، اخطار رفع نقص صادر می‌کند تا آدرس جدید عرضه کند.
- (۲) خواهان مکلف است برای امکان‌پذیری ابلاغ الکترونیکی، شماره ملی خوانده را به دفتر دادگاه عرضه کند.
- (۳) ابلاغ از طریق نشر آگهی به عمل می‌آید.
- (۴) دادگاه دادخواست را برای تکمیل به دفتر خدمات قضائی الکترونیک اعاده می‌کند.

۲۴- محکوم علیه رأی دآوری قبل از اعتراض به رأی داور، و در مهلت ۲۰ روز از ابلاغ رأی داور، درخواست صدور قرار توقف اجرای رأی داور را طرح کرده است. تکلیف دادگاه چیست؟

- (۱) دادگاه باید با اخذ تأمین از خواهان، این قرار را صادر کند.
- (۲) صدور این قرار امکان‌پذیر نیست.
- (۳) صدور این قرار، بستگی به نظر دادگاه دارد و در صورت صدور، ممکن است از خواهان تأمین مناسب اخذ شود.

❖ مستندات:

ماده ۴۴۹ قانون مدنی: فسخ به هر لفظ یا فعلی که دلالت بر آن نماید حاصل می‌شود.

✓ ۲۰: گزینه ۲ صحیح است

❖ حواشی:

➤ طبق ماده ۴۷۴ قانون مدنی، مستاجر به‌عنوان مالک منافع، می‌تواند برای مدت عقد اجاره، عین مستاجره را به دیگری اجاره بدهد، مگر این‌که حین اجاره خلافش شرط شده باشد.

➤ در این حالت رابطه استیجاری جدیدی بین مستاجر اول و مستاجر دوم ایجاد می‌شود که ماهیتاً با واگذاری رابطه استیجاری میان مستاجر اول و موجر متفاوت است.

➤ در مجموع می‌توان گفت که مستاجر حق انتقال اجاره، یعنی واگذاری رابطه استیجاری خود با موجر به مستاجر دوم و قطع رابطه استیجاری خودش با موجر را ندارد مگر این‌که موجر این اذن را به او داده باشد یا بعداً اجاره با موجر دوم را اجازه بدهد، بنابراین گزینه ۲ صحیح است.

❖ مستندات:

ماده ۴۷۴ قانون مدنی: مستاجر می‌تواند عین مستاجره را به دیگری اجاره بدهد مگر اینکه در عقد اجاره خلاف آن شرط شده باشد.

پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۰

✓ ۲۱: گزینه ۳ صحیح است

❖ حواشی:

➤ اعتراض شخص ثالث که مدعی مالکیت محکوم‌به دعواست، «اعتراض ثالث اصلی» است که طبق ماده ۴۲۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، باید تقدیم دادگاهی بشود که رأی قطعی مورد اعتراض را صادر کرده است.

➤ در فرض سؤال، که حکم صادره از شعبه بدوی مستند به اقرار قاطع دعوای بوده است، طبق ماده ۳۳۱ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، قطعی است و تجدیدنظرخواهی محکوم‌علیه هم به همین جهت، از سوی دادگاه تجدیدنظر با قرار عدم استماع مواجه شده است.

➤ در واقع دادگاه تجدیدنظر به علت قطعی بودن رأی صادره از شعبه بدوی، تجدیدنظرخواهی از آن را قابل استماع ندانسته است.

➤ بنابراین چون شعبه بدوی، صادرکننده رأی قطعی بوده است و رأی دادگاه تجدیدنظر بدون ورود در

ماهیت و ناظر بر قطعیت رأی بدوی صادر شده است، دادخواست اعتراض ثالث باید به دادگاه بدوی که در فرض سؤال شعبه ۵ دادگاه عمومی برازجان بوده است، تقدیم شود و گزینه ۳ صحیح است. سایر گزینه‌ها که در آن‌ها به دخالت شعبه ۲ دادگاه تجدیدنظر استان اشاره شده است، غلط هستند.

❖ مستندات:

تبصره ماده ۳۳۱ آیین دادرسی مدنی: احکام مستند به اقرار در دادگاه یا مستند به رأی یک یا چند نفر کارشناس که طرفین کتباً رأی آنان را قاطع دعوا قرار داده باشند قابل درخواست تجدیدنظر نیست مگر در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی صادرکننده رأی.

ماده ۴۱۹ آیین دادرسی مدنی: اعتراض شخص ثالث بر دو قسم است:

الف- اعتراض اصلی عبارتست از اعتراضی که ابتدا از طرف شخص ثالث صورت گرفته باشد.

ب- اعتراض طاری (غیر اصلی) عبارتست از اعتراض یکی از طرفین دعوا به رأیی که سابقاً در یک دادگاه صادر شده و طرف دیگر برای اثبات مدعای خود، در اثناى دادرسی آن رأی را ابراز نموده است.

ماده ۴۲۰ آیین دادرسی مدنی: اعتراض اصلی باید به موجب دادخواست و به طرفیت محکوم‌له و محکوم‌علیه رأی مورد اعتراض باشد. این دادخواست به دادگاهی تقدیم می‌شود که رأی قطعی معترض‌عنه را صادر کرده است. ترتیب دادرسی مانند دادرسی نخستین خواهد بود.

❑ ۲۲: گزینه ۲ صحیح است

❖ حواشی:

➤ با توجه به گزینه‌های ارائه شده، منظور از «اقدام» در فرض سؤال «اعتراض» به آراء صادره در این دعواست.

➤ اعتراض به رأی عقلاً هم در جایی موجب دارد که علیه فرد معترض باشد.

➤ طبق ماده ۲۶ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ نیز اساساً متضرر از رأی می‌تواند تجدیدنظرخواهی کند، بنابراین در فرض سؤال که آقای تقوی (خوانده دعوا) محکومیتی پیدا نکرده است و از رأی صادره متضرر نشده است اساساً حق و موجهی برای تجدیدنظرخواهی نخواهد داشت، بنابراین گزینه ۴ غلط است.

➤ طبق ماده ۳۰۵ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی هم صرفاً «محکوم‌علیه غایب» حق واخواهی از رأی غایبی را دارد، در فرض سؤال باز هم چون آقای تقوی محکومیتی پیدا نکرده است، واخواهی توسط او موجب قانونی نخواهد داشت، بنابراین گزینه ۱ که اشاره به اعتراض در دادگاه عمومی دارد که اصولاً در قالب واخواهی قابل تصور است، غلط می‌باشد.

➤ در مورد فرجام‌خواهی هم هرچند در قانون تصریح نشده است، با این حال باید متضرر بودن طرف دعوا برای فرجام‌خواهی را عقلاً و با توجه به ملاک مواد ذکر شده لازم بدانیم، بنابراین گزینه ۳ هم غلط است.

- شکایت صرفاً یک بار دیگر قابل طرح است.
- (۲) چنانچه شاکی قبل از صدور رأی از شکایت خود به کلی صرف نظر نماید قرار سقوط شکایت صادر می شود و همان شکایت مجدداً قابل طرح نیست.
- (۳) چنانچه شاکی قبل از صدور رأی از شکایت خود به کلی صرف نظر نماید قرار رد شکایت صادر می شود و همان شکایت مجدداً قابل طرح نیست.
- (۴) چنانچه شاکی قبل از صدور رأی از شکایت خود به کلی صرف نظر نماید قرار رد شکایت صادر می شود و مانع طرح مجدد همان شکایت نیست.

سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۱

۴۱- اگر مدیون برای تضمین دین خود وثایقی به طلبکار سپرده باشد با ضمانت تکلیف این وثایق چیست؟

- (۱) با ضمانت ضامن وثایق آزاد می شود زیرا ضمانت در حقوق تجارت مفید نقل ذمه است.
- (۲) با پرداخت دین توسط ضامن این وثایق در اختیار ضامن قرار می گیرد.
- (۳) با پرداخت دین توسط ضامن وثایق آزاد می شود زیرا ضمانت در حقوق تجارت مفید نقل ذمه است.
- (۴) با ضمانت این وثایق در اختیار ضامن قرار می گیرد.

۴۲- یک تاجر پتو، ۱۰۰۰ قطعه پتو برای توزیع بین نیازمندان خریداری می کند. ۴۰۰ قطعه اضافه می آید و آن ها را در فروشگاه خود به فروش می رساند. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) این خرید و فروش ها عمل تجاری ذاتی است.
- (۲) خرید ۴۰۰ قطعه پتو عمل تجاری ذاتی است ولی فروش آن عمل تجاری ذاتی نیست.
- (۳) فروش ۴۰۰ قطعه پتو عمل تجاری تبعی است و خرید آن عمل تجاری نیست.
- (۴) خرید ۱۰۰۰ قطعه پتو عمل تجاری ذاتی و فروش آن ها عمل غیر تجاری است.

۴۳- مدیر شرکت تضامنی که فردی خارج از شرکا است چند فقره سفته از جانب شرکت صادر کرده است که منتهی به عدم پرداخت شده اند. در فرض تاجر بودن، عدم پرداخت وجه سفته ها می تواند موجب ورشکستگی چه اشخاصی شود؟

- (۱) فقط شرکت.
- (۲) شرکت، شرکا و مدیر.
- (۳) شرکت و مدیر.
- (۴) شرکت و شرکا.

۴۴- دارنده سفته ظرف ۱۰ روز از سررسید نسبت به آن و اخواست عدم تأدیه نموده است و سپس با طرح دعوی علیه صادرکننده ظهرنویس و ضامنین ایشان تقاضای صدور قرار تأمین خواسته نموده است، تکلیف چیست؟

- (۱) قرار تأمین خواسته علیه صادرکننده بدون اخذ خسارت احتمالی و علیه ظهرنویس و ضامنین با اخذ خسارت احتمالی به میزان مبلغ سفته و خسارات صادر می شود.
- (۲) قرار تأمین خواسته علیه همه خواندگان بدون اخذ خسارت احتمالی به میزان مبلغ سفته و خسارات صادر می شود.

این ماده، در صورتی که شاکی پیش از صدور رأی به طور کلی از شکایتش صرف نظر کند، قرار سقوط شکایت صادر می‌شود.

➡ در جریان اصلاح مصوب ۱۴۰۲/۲/۱۰ ماده ۴۶ قانون، استرداد شکایت پس از وصول لایحه دفاعیه طرف شکایت هم موجب صدور قرار سقوط شکایت دانسته شده است.

◀ مستندات:

ماده ۴۶ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ (اصلاحی ۱۴۰۲): چنانچه شاکی بعد از وصول لایحه دفاعیه طرف شکایت، شکایت خود را مسترد نماید یا قبل از صدور رأی از شکایت خود به کلی صرف نظر نماید، قرار سقوط شکایت صادر می‌شود و همان شکایت مجدداً قابل طرح نیست.
تبصره-...

متن سابق ماده ۴۶ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲: شاکی می‌تواند قبل از صدور رأی، از شکایت خود به کلی صرف نظر نماید. در این صورت، قرار سقوط شکایت صادر می‌شود و همان شکایت مجدداً قابل طرح نیست.

پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۱

✓ ۴۱: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➡ به تصریح ماده ۴۱۱ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱، در صورتی که ضامن، دین را به مضمون‌له بپردازد، اگر بابت دین وثیقه‌ای داده شده باشد، او باید وثیقه را ضامن تسلیم کند، بنابراین گزینه ۲ صحیح است.
➡ بدیهی است صرف تحقق ضمانت و پیش از پرداخت دین توسط ضامن، اثری در وضعیت وثیقه دین ایجاد نمی‌کند.

◀ مستندات:

ماده ۴۱۱ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: پس از آنکه ضامن دین اصلی را پرداخت، مضمون‌له باید تمام اسناد و مدارکی را که برای رجوع ضامن به مضمون‌عنه لازم و مفید است به او داده و اگر دین اصلی یا وثیقه باشد آن را به ضامن تسلیم نماید، اگر دین اصلی وثیقه غیرمنقول داشته مضمون‌عنه مکلف به انجام تشریفات است که برای انتقال وثیقه به ضامن لازم است.

✓ ۴۲: گزینه ۳ صحیح است

◀ حواشی:

➡ باید توجه داشت که تفکیک معاملات به تجارتي و غیرتجارتی یا تعیین نوع آن در نظام حقوقی فعلی ایران دارای اثر حقوقی ویژه‌ای نیست و این مقررات عمدتاً از حقوق فرانسه وارد قانون تجارت ایران شده‌اند و در حد بحث نظری مطرح هستند.

➤ از آنجا که خرید ۱۰۰۰ پتو توسط تاجر به قصد فروش نبوده است موضوع مشمول بند (۱) ذیل ماده ۲ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ نیست، پس این معامله تجارتي ذاتی تلقی نمی شود، بنابراین گزینه ۱، ۲ و ۳ غلط هستند.

➤ با این حال، به هر حال حتی اگر ۴۰۰ قطعه پتوی باقیمانده به غیرتاجر هم فروخته شده باشد، طبق بند (۲۹) ذیل ماده ۳ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱، معامله تجاری تبعی خواهد بود، بنابراین در مجموع گزینه ۳ صحیح است.

➤ باید توجه داشت که وقتی از معامله تجارتي تبعی صحبت می کنیم، اصولاً منظور معامله غیرتجارتی است به تبع تاجر بودن معامل، تجارتی تلقی می شود.

❖ مستندات:

ماده ۲ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: معاملات تجارتي از قرار ذیل است:

- (۱) خرید یا تحصیل هر نوع مال منقول به قصد فروش یا اجاره اعم از اینکه تصرفاتی در آن شده یا نشده باشد.
- (۲) تصدی به حمل و نقل از راه خشکی یا آب یا هوا به هر نحوی که باشد.
- (۳) هر قسم عملیات دلالي یا حق العمل کاری (کمیسین) و یا عاملی و همچنین تصدی به هر نوع تأسیساتی که برای انجام بعضی امور ایجاد می شود از قبیل تسهیل معاملات ملکی یا پیدا کردن خدمه یا تهیه و رسانیدن ملزومات و غیره.
- (۴) تأسیس و به کار انداختن هر قسم کارخانه مشروط بر اینکه برای رفع حوائج شخصی نباشد.
- (۵) تصدی به عملیات حراجی.
- (۶) تصدی به هر قسم نمایشگاه های عمومی.
- (۷) هر قسم عملیات صرافی و بانکی.
- (۸) معاملات برواتی اعم از اینکه بین تاجر یا غیر تاجر باشد.
- (۹) عملیات بیمه بحری و غیر بحری
- (۱۰) کشتی سازی و خرید و فروش کشتی و کشتیرانی داخلی یا خارجی و معاملات راجعه به آنها.

ماده ۳ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: معاملات ذیل به اعتبار تاجر بودن متعاملین یا یکی از آنها تجارتی محسوب می شود:

- (۱) کلیه معاملات بین تاجر و کسبه و صرافان و بانک ها.
- (۲) کلیه معاملاتی که تاجر با غیرتاجر برای حوائج تجارتی خود می نماید.
- (۳) کلیه معاملاتی که اجزا یا خدمه یا شاگرد تاجر برای امور تجارتی ارباب خود می نماید.
- (۴) کلیه معاملات شرکت های تجارتی.

❑ ۴۳: گزینه ۴ صحیح است

❖ حواشی:

➤ با فرض اینکه مدیر دارای اختیار صدور سند تجاری از سوی شرکت بوده باشد، اقدام او موجب مسئولیت شرکت تضامنی نسبت به سفته صادر شده می شود و مدیر صادرکننده اصولاً نسبت به آن مسئولیتی نخواهد داشت و نباید مسئولیت تضامنی مدیر صادرکننده چک که حکمی استثنایی و مختص چک است را به سفته تسری داد، بنابراین گزینه های ۲ و ۳ که به امکان ورشکستگی مدیری که خارج از شرکای شرکت تضامنی است اشاره کرده اند غلط هستند، زیرا این مدیر اساساً مسئولیتی نسبت به

- خواه دفاتر و صورت حساب دارایی تاجر به دادخواست ضمیمه شده یا نشده باشد
- ۳) چنانچه تاجر دفاتر و صورت حساب دارایی خود را به دادخواست ضمیمه کرده باشد، دادگاه وارد رسیدگی ماهوی می‌شود و الا اخطار رفع نقص صادر و به خواهان ابلاغ می‌نماید.
- ۴) چنانچه تاجر دفاتر و صورت حساب دارایی خود را به دادخواست ضمیمه کرده باشد، دادگاه وارد رسیدگی ماهوی می‌شود و الا قرار عدم استماع دعوا را صادر و اعلام می‌نماید.

۶۰- دلال در نفس معامله منتفع است و این موضوع را به طرفی که به این امر ناآگاه است، اطلاع نمی‌دهد در خصوص مسئولیت دلال کدام مورد صحیح است؟

- ۱) مسئول خسارات وارده می‌باشد و با آمر خود، متساویاً مسئول اجرای تعهد است.
- ۲) مسئول خسارت وارده خواهد بود.
- ۳) با آمر خود، متضامناً مسئول اجرای تعهد است.
- ۴) مسئول خسارات وارده بوده و با آمر خود، متضامناً مسئول اجرای تعهد است.

سوالات حقوق جزا - شهریور ۱۴۰۲

۶۱- فردی مرتکب جرمی شده است که مجازات قانونی آن ۳ تا ۶ ماه حبس است. دادگاه در مقام تخفیف مجازات، چه اقداماتی می‌تواند انجام دهد؟

- ۱) تقلیل حبس به میزان یک درجه یا تبدیل آن به جزای نقدی درجه هفت
- ۲) تنها تقلیل حبس به میزان یک درجه
- ۳) تبدیل حبس به جزای نقدی درجه هفت
- ۴) تبدیل حبس به جزای نقدی درجه هشت

۶۲- کدام مورد در خصوص تعلیق اجرای مجازات، صحیح است؟

- ۱) در انتقال مال غیر، صرفاً مشروط به اینکه مبلغ آن از یکصد میلیون تومان بیشتر نباشد، جایز است.
- ۲) در کلاهبرداری مطلقاً جایز است.
- ۳) در کلاهبرداری تنها در صورتی که کمتر از یکصد میلیون ریال باشد، جایز است.
- ۴) در کلاهبرداری صرفاً مشروط به اینکه مبلغ آن از یکصد میلیون تومان بیشتر نباشد، جایز است.

۶۳- شخصی مرتکب سه جرم تعزیری مختلف از نوع درجه ۶، ۷ و ۸ شده است. کدام مورد در خصوص مجازات وی صحیح است؟

- ۱) حداقل مجازات هر یک از جرایم درجه ۷ و ۸ بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مقرر قانونی است.
- ۲) دادگاه می‌تواند به حداکثر مجازات مقرر قانونی جرایم، تا یک‌چهارم اضافه کند.
- ۳) حداقل مجازات درجه ۶، بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی است.
- ۴) حداقل مجازات هر یک از جرایم، بیشتر از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی است.

✓ ۶۰: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۳۴۶ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱، اگر تاجر شخصاً در معامله نفعی داشته باشد باید به طرفی که از این موضوع بی اطلاع است اطلاع بدهد، باید توجه داشت که طرف غیرمطلع ممکن است خود آمر باشد، مثلاً اینکه دلال با خریداری که پیدا کرده است برای خرید موضوع دلالی شریک باشد.

➤ عدم انجام تکلیف موضوع ماده ۳۴۶ قانون مذکور برای دلال هم مسئولیت حقوقی و هم کیفری در پی خواهد داشت، او علاوه بر مسئولیت جبران خسارت، ممکن است در مرجع کیفری به پرداخت جزای نقدی هم محکوم بشود، بنابراین گزینه ۲ که دلال را مسئول جبران خسارت دانسته، اجمالاً صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۳۴۶ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: در صورتی که دلال در نفس معامله منتفع یا سهمی باشد باید به طرفی که این نکته را نمی‌داند اطلاع دهد و الا مسئول خسارات وارده بوده و به علاوه به ۸۲/۵۰۰/۰۰۰ تا ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

پاسخنامه حقوق جزا - شهریور ۱۴۰۲

✓ ۶۱: گزینه ۳ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، مجازات ۳ تا ۶ ماه حبس در درجه هفت قرار می‌گیرد.

➤ همچنین مطابق بند (ب) ماده ۳۷ همان قانون، دادگاه در مقام تخفیف فقط می‌تواند حبس درجه هفت را به جزای نقدی درجه هفت تبدیل کند، نه اینکه آن را تقلیل دهد. بنابراین، گزینه ۳ صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۳۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲: در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه می‌تواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسب‌تر باشد به شرح زیر تقلیل دهد یا تبدیل کند:

الف- تقلیل مجازات حبس به میزان یک تا سه درجه در مجازات‌های درجه چهار و بالاتر؛

ب- تقلیل مجازات حبس درجه پنج و درجه شش به میزان یک تا دو درجه یا تبدیل این مجازات و مجازات حبس درجه هفت حسب مورد به جزای نقدی متناسب با همان درجه؛

پ- تبدیل مصادره کل اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار؛

ت- تقلیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال؛

ث- تقلیل سایر مجازات‌های تعزیری به میزان یک یا دو درجه یا تبدیل آن به مجازات دیگر از همان درجه یا یک درجه پایین‌تر؛

تبصره- چنانچه در اجرای مقررات این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن مجازات تخفیف می‌یابد، حکم به حبس کمتر از نود و یک روز صادر شود، به مجازات جایگزین مربوط تبدیل می‌شود.

❑ ۶۲: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ تبصره الحاقی ماده ۴۷ به موجب قانون کاهش، در خصوص کلاهبرداری و جرایم در حکم آن بین دو حکم قائل به تفکیک شده است. ۱- کلاهبرداری و انتقال مال غیر که حالتی خاص از جرایم در حکم کلاهبرداری است و ۲- سایر جرایم در حکم کلاهبرداری مانند فروش ارز دولتی در بازار یا تصدیق متقلبانه انحصار وراثت یا تقاضای ثبت ملک متعلق به غیر. دسته اول به طور مطلق و بدون نیاز به هیچ شرطی قابل تعلیق هستند اما دسته دوم به شرط نصاب مبلغ جرم قابل تعلیق می‌باشند، بنابراین گزینه ۲ صحیح است.

➤ گزینه ۱ غلط است چون در آن قابل تعلیق بودن جرم انتقال مال غیر که طبق ماده ۱ قانون مجازات راجع به انتقال مال غیر در حکم کلاهبرداری محسوب می‌شود را مشروط به مبلغ معینی قابل تعلیق دانسته است که با اطلاق تبصره ذیل ماده ۴۷ قانون مذکور مخالف است.

➤ گزینه‌های ۳ و ۴ هم غلط هستند، چون باز هم قابل تعلیق بودن مجازات جرم کلاهبرداری را مشروط دانسته‌اند که با اطلاق تبصره ذیل ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ مغایرت دارد.

◀ مستندات:

ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲: صدور حکم و اجرای مجازات در مورد جرایم زیر و شروع به آنها قابل تعویق و تعلیق نیست:

الف- جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، خرابکاری در تأسیسات آب، برق، گاز، نفت و مخابرات

ب- جرایم سازمان‌یافته، سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار، آدم‌ربایی و اسیدپاشی

پ- قدرت‌نمایی و ایجاد مزاحمت با چاقو یا هر نوع اسلحه دیگر، جرایم علیه عفت عمومی، تشکیل یا اداره مراکز فساد و فحشا

ت- قاچاق عمده مواد مخدر یا روان‌گردان، مشروبات الکلی و سلاح و مهمات و قاچاق انسان

ث- تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی‌الارض

ج- جرایم اقتصادی، با موضوع جرم بیش از یک میلیارد و چهارصد میلیون (۱/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

تبصره (الحاقی به موجب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۲/۲۳)- در جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور در صورت همکاری مؤثر مرتکب در کشف جرم و شناسایی سایر متهمان، تعلیق بخشی از مجازات بلامانع است. همچنین تعلیق مجازات جرائم علیه عفت عمومی (به جز جرائم موضوع مواد (۶۳۹) و (۶۴۰) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی) و کلاهبرداری و کلیه جرائم در حکم کلاهبرداری و جرائمی که مجازات کلاهبرداری درباره آنها مقرر شده یا طبق قانون کلاهبرداری محسوب می‌شود و شروع به جرائم مقرر در این تبصره، بلامانع است. رعایت ماده (۴۶) این قانون در خصوص این تبصره الزامی است.

سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - اسفند ۱۴۰۲

[سؤالات ۱۰۱ تا ۱۱۰ درس متون فقه آزمون وکالت اسفند ۱۴۰۳ مرکز وکلای قوه قضائیه از کتاب تحریرالوسیله طرح شده بودند که با توجه به تغییر منبع این درس از آزمون سال ۱۴۰۳ به کتاب شرح لمعه، سؤالات این بخش از آزمون در این کتاب نیامده‌اند.]

سؤالات حقوق ثبت - اسفند ۱۴۰۲

۱۱۱- نسبت به املاک مجهول المالك و املاکی که درباره آنها تقاضای ثبت نشده و به ثبت نرسیده باشد و در اجرای قانون اصلاحات ارضی به زارعین واگذار شده است.....

- (۱) احتیاج به انتشار آگهی نوبتی دارد.
- (۲) احتیاج به تقاضای ثبت از طرف منتقل الیه دارد
- (۳) احتیاج به تقاضای ثبت از طرف منتقل الیه ندارد.
- (۴) احتیاج به تحدید حدود ندارد

۱۱۲- مستند به ماده ۱۸ قانون ثبت اسناد و املاک، چنانچه معترض پس از تقدیم دادخواست در مدت ... روز دعوای خود را تعقیب نکرد. دادگاه مکلف است به تقاضای مستدعی ثبت، قرار اسقاط دعوای اعتراض را صادر نماید.

- (۱) ۶۰
- (۲) ۳۰
- (۳) ۲۰
- (۴) ۹۰

۱۱۳- با توجه به ماده ۱۴۹ قانون ثبت اسناد و املاک، قیمت اضافه مساحت بر چه مبنایی محاسبه می‌شود؟

- (۱) قیمت کارشناسی زمان آخرین انتقال
- (۲) قیمت منطقه ای
- (۳) قیمت کارشناسی روز
- (۴) ارزش مندرج در اولین سند انتقال

۱۱۴- هر یک از مستخدمین و اجزای ثبت اسناد و املاک عامداً تصدیقاتی دهد که مخالف واقع باشد. کدام یک از عناوین مجرمانه را مرتکب گردیده است؟

- (۱) جعل
- (۲) در حکم کلاهبرداری
- (۳) گزارش خلاف واقع
- (۴) در حکم جعل

۱۱۵- جریان ثبتی پلاک ۱۸۲/۲۳۹۵ خاتمه یافته ولی تاکنون منجر به صدور سند مالکیت نشده و یکی از شرکا درخواست افراز سهم مشاعی خود را دارد. مرجع صالح برای این افراز کدام است؟

- (۱) هیئت حل اختلاف
- (۲) اداره ثبت
- (۳) هیئت نظارت
- (۴) دادگاه عمومی

۱۱۶- در خصوص افراز و تفکیک (عرصه) اراضی واقع در محدوده شهرها، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) در دادگاه‌ها و ادارات ثبت، افراز و تفکیک توسط کارشناسان رسمی دادگستری دارای صلاحیت صورت می‌گیرد.
- (۲) اداره ثبت ملزم به اجرای نقشه تفکیکی مورد تأیید شهرداری است ولی دادگاه‌ها الزامی در این خصوص ندارند.
- (۳) دادگاه‌ها و ادارات ثبت اسناد و املاک وظیفه دارند طبق نقشه تفکیکی اقدام نمایند که به تأیید شهرداری محل

از خود حضور یابد. پس از حضور، موضوع برای وی تبیین و اظهارات او اخذ می‌شود. هیچ‌یک از الزامات و محدودیت‌های مربوط به متهم در مورد عاقله قابل اعمال نیست. عدم حضور عاقله مانع از رسیدگی نیست.

ماده ۶۸۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ (الحاقی ۱۳۹۳/۸/۷): پس از حضور نماینده شخص حقوقی، اتهام وفق مقررات برای وی تبیین می‌شود. حضور نماینده شخص حقوقی تنها جهت انجام تحقیق یا دفاع از اتهام انتسابی به شخص حقوقی است و هیچ‌یک از الزامات و محدودیت‌های مقرر در قانون برای متهم، در مورد وی اعمال نمی‌شود.

پاسخنامه حقوق ثبت - اسفند ۱۴۰۲

✓ ۱۱۱: گزینه ۳ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۴۲ قانون ثبت اسناد و املاک اصلاحی ۱۳۵۱، در مورد املاکی که در اجرای قانون اصلاحات ارضی به زارعان واگذار می‌شود، ثبت محل مکلف است رأساً بر اساس انتقال انجام‌شده، برای هر زارع پرونده تشکیل دهد و عملیات تحدید حدود و صدور سند مالکیت را انجام دهد.

➤ بنابراین، برخلاف روال معمول، این املاک نیازی به تقاضای ثبت از سوی زارع (منتقل‌الیه) و انتشار آگهی نوبتی ندارند.

◀ مستندات:

ماده ۱۴۲ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ (اصلاحی ۱۳۵۱): نسبت به املاک مجهول‌المالک و املاکی که درباره آن‌ها تقاضای ثبت نشده و به ثبت نرسیده باشد و در اجرای قانون اصلاحات ارضی به زارعین واگذار شده یا بیشود احتیاج به تقاضای ثبت از طرف منتقل‌الیه ندارد. ثبت محل مکلف است بر طبق انتقالاتی که واقع شده یا می‌شود پرونده‌ای به نام هر یک از خریداران تشکیل داده و اعم از اینکه ملک به صورت مشاع یا مفروز به زارع منتقل شده باشد بدون انتشار آگهی‌های نوبتی حصه متصرفی زارع را تحدید و به صدور سند مالکیت آن اقدام نماید.

این عملیات از پرداخت هر گونه حق‌الثبت و هزینه مقدماتی و بهای سند مالکیت و سایر هزینه‌های مربوط معاف می‌باشد.

✓ ۱۱۲: گزینه ۱ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۸ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰، اگر معترض پس از تقدیم عرض‌حال، دعوای خود را تا ۶۰ روز پیگیری نکند، دادگاه به درخواست مستدعی ثبت، قرار اسقاط دعوای اعتراض صادر می‌کند، بنابراین گزینه ۱ صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۱۸ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰: در صورتی که محکمه یا محقق ثبت قرار عدم صلاحیت خود را صادر نماید مکلف است پس از قطعیت قرار مزبور به تقاضای مدعی دوسیه عمل را برای مرجع صلاحیتدار بفرستد. در این مورد تجدید عرض‌حال لازم نیست. اگر معترض پس از تقدیم عرض‌حال در مدت شصت روز دعوای خود را تعقیب نکرد (مسکوت گذاشت)

محکمه مکلف است به تقاضای مستدعی ثبت قرار اسقاط دعوای اعتراض را صادر نماید از این قرار می‌توان استیناف داد. رأی استیناف قابل تمیز نیست.

✓ ۱۱۳: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۴۹ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰، اضافه مساحت وقتی مطرح می‌شود که ملک با مترائز معین معامله شده ولی بعداً معلوم شود مساحت واقعی آن بیشتر است.

➤ در این حالت، ذی‌نفع (خریدار) می‌تواند قیمت بخش اضافه را بر مبنای ارزش مندرج در اولین سند انتقال و سایر هزینه‌ها به صندوق ثبت تودیع کند و تقاضای اصلاح سند بدهد.

➤ مبنای قیمت‌گذاری روز کارشناسی نیست بلکه همان ارزش مندرج در اولین انتقال است تا حقوق فروشنده در زمان معامله حفظ شود. بنابراین گزینه ۴ صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۱۴۹ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰: نسبت به ملکی که با مساحت معین مورد معامله قرار گرفته باشد و بعداً معلوم شود اضافه مساحت دارد ذی‌نفع می‌تواند قیمت اضافی را بر اساس ارزش مندرج در اولین سند انتقال و سایر هزینه‌های قانونی معامله به صندوق ثبت تودیع و تقاضای اصلاح سند خود را بنماید.

در صورتی که اضافه مساحت در محدوده سند مالکیت بوده و به مجاورین تجاوزی نشده و در عین حال بین مالک و خریدار نسبت به اضافه مذکور قراری داده نشده باشد، اداره ثبت، سند را اصلاح و به ذی‌نفع اخطار می‌نماید تا وجه تودיעی را از صندوق ثبت دریافت دارد. عدم مراجعه فروشنده برای دریافت وجه در مدتی زاید بر ده سال از تاریخ اصلاح سند اعراض محسوب و وجه به حساب درآمد اختصاصی ثبت واریز می‌شود.

تبصره- در مواردی که تعیین ارزش اضافه مساحت میسر نباشد ارزش اضافه مساحت در زمان اولین معامله به وسیله ارزیاب ثبت معین خواهد شد.

✓ ۱۱۴: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۰۳ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰، هر کارمند یا جزء ثبت که عامداً تصدیقی برخلاف واقع بدهد، در حکم جاعل اسناد رسمی است.

➤ یعنی هرچند رفتار مادی و قصد مرتکب، دقیقاً جعل به معنای کیفری آن نیست، اما از نظر مجازات و آثار تبعی آن، مانند جعل در اسناد رسمی تلقی می‌شود، بنابراین گزینه ۴ صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۱۰۳ قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰: هر یک از مستخدمین و اجزای ثبت اسناد و املاک عامداً تصدیقاتی دهد که مخالف واقع باشد، در حکم جاعل اسناد رسمی خواهد بود.

۹۲- به موجب بند «ت» ماده ۶۶۴ قانون آیین دادرسی کیفری جرایم رایانه‌ای متهمین سوءاستفاده از اشخاص کمتر از هجده سال اعم از اینکه بزه‌دیده یا مرتکب ایرانی یا غیرایرانی باشد و مرتکب در ایران یافت شود، در صلاحیت دادگاه‌های ایران است. این نوع صلاحیت با کدام یک از اصول صلاحیت مطابقت دارد؟

- (۱) صلاحیت واقعی
(۲) صلاحیت شخصی (فعال) مبنی بر تابعیت بزه‌کار
(۳) صلاحیت شخصی (منفعل) مبتنی بر تابعیت بزه‌دیده
(۴) صلاحیت جهانی

۹۳- اشخاصی که در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی به هر علت بازداشت می‌شوند، در چه صورتی می‌توانند خسارت ایام بازداشت را مطالبه کنند؟

- (۱) در صورت صدور قرار منع تعقیب یا قرار موقوفی تعقیب
(۲) در صورت صدور حکم برائت یا قرار منع تعقیب
(۳) فقط در صورت صدور حکم برائت
(۴) در صورت مختومه شدن پرونده به هر علت و با موافقت مرجع قضائی

۹۴- در کدام فرض، در مورد متهمی که قبلاً در خصوص اتهام وی به علت عدم کفایت دلیل، قرار منع تعقیب صادر شده و در دادگاه کیفری قطعی شده است، امکان تعقیب مجدد وی برای همان اتهام وجود دارد؟

- (۱) با کشف دلیل جدید به درخواست دادستان فقط برای یکبار با اجازه دادگاه صالح
(۲) با کشف دلیل جدید به درخواست بازپرس فقط برای یکبار با موافقت دادستان
(۳) با کشف دلیل جدید به درخواست، شاکی فقط برای یکبار با اجازه دادستان
(۴) با کشف دلیل جدید به درخواست دادگاه فقط برای یکبار با موافقت رئیس کل دادگستری استان

۹۵- محکوم علیه در مرحله اجرای حکم حبس در محیط زندان فوت می‌کند در این صورت چه تصمیمی اتخاذ خواهد شد؟

- (۱) دادستان مجری حکم، دستور بایگانی پرونده صادر می‌کند.
(۲) قاضی اجرای احکام کیفری، قرار موقوفی اجرا صادر می‌کند.
(۳) پرونده نزد بازپرس ارسال می‌شود تا قرار موقوفی اجرا صادر کند.
(۴) دادیار ناظر زندان قرار موقوفی تعقیب صادر می‌کند.

سؤالات متون فقه - سال ۱۴۰۳

۹۶- در عبارت زیر مقصود از «غریم» کدام است؟

«فی السلم یجوز بیعه (مال السلم) بعد حلوله و قبل قبضه علی الغریم»

- (۱) خریدار
(۲) طلبکار فروشنده
(۳) طلبکار خریدار
(۴) فروشنده

۹۷- عبارت زیر تعریف کدام قسم از اقسام بیع است؟

«هی البیع بما یتفقان علیه من غیر تعرض للاخبار بالثمن»

- (۱) مواضعه (۲) تولیه (۳) مساومه (۴) مراحجه

۹۸- کدام برداشت از عبارت زیر صحیح است؟

«لا یجب علی المشتراط علیه و انما فائده جعل البیع عرضه للزوال بالفسخ»

- (۱) وفای به شرط واجب نیست و فقط مشروطه در صورت تخلف از آن می تواند بیع را فسخ کند
(۲) وفای به شرط واجب است و مشروط علیه می تواند در صورت تخلف از آن بیع را فسخ کند.
(۳) وفای به شرط واجب است و مشروطه می تواند در صورت تخلف از آن بیع را فسخ کند.
(۴) وفای به شرط واجب نیست و فقط حق فسخ را به مشروط علیه در صورت تخلف از آن می دهد.

۹۹- با توجه به عبارت زیر کدام مورد صحیح است؟

«فی خيار الشرط اشتراط الاجنبی تحکیم لا توکیل عمن جعل عنه فلا اختیار له معه»

- (۱) طرفی که اجنبی از جانب او خيار دارد حق بر هم زدن معامله را ندارد.
(۲) طرفی که اجنبی از جانب او خيار دارد حق بر هم زدن معامله را دارد.
(۳) علاوه بر اجنبی، طرفی که اجنبی از جانب او خيار دارد نیز حق بر هم زدن معامله را دارد.
(۴) فقط طرفی که اجنبی از جانب او خيار دارد حق بر هم زدن معامله را دارد.

۱۰۰- با توجه به عبارت زیر کدام مورد صحیح است؟

«یشترط فی اللزوم الملك او اجازه المالك و هی کاشفه عن صحه العقد»

- (۱) ملکیت و یا اجازه مالک شرط لزوم بیع است و این دو کاشف از صحت بیع از زمان وقوع آن است.
(۲) ملکیت و یا اجازه مالک شرط نفوذ بیع است و این دو کاشف از صحت بیع از زمان وقوع آن است.
(۳) ملکیت و یا اجازه مالک شرط نفوذ بیع است و اجازه کاشف از صحت بیع از زمان وقوع آن است.
(۴) ملکیت و یا اجازه مالک شرط لزوم بیع است و اجازه کاشف از صحت بیع از زمان وقوع آن است.

۱۰۱- با توجه به عبارت زیر، حکم نکاح در فرض زیر چیست؟

«فی نکاح المتعه لو اخل بالاجل فی متن العقد انقلب دائما او بطل علی خلاف».

- (۱) نکاح دائم است (۲) نکاح موقت است. (۳) اختلافی است (۴) باطل است.

۱۰۲- با توجه به عبارت زیر، مقتضای «اصل عملی» کدام مورد است؟

«لا شبهه فی کون الحضانه حقاً و لكن هل یجب علیه مع ذلک ام له اسقاط حقه منها الأصل یقتضی ذلک»

- (۱) وجوب حضانت (۲) عدم وجوب حضانت (۳) عدم جواز اسقاط حق حضانت (۴) جواز اسقاط حق حضانت

✓ ۹۵: گزینه ۲ صحیح است

۴ حواشی:

- طبق بند (الف) ذیل ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، فوت محکوم علیه از موجبات توقیف اجرای مجازات است.
- به تصریح ماده ۵۰۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، در موارد قانونی که اجرای حکم متوقف می شود، قاضی اجرای احکام کیفری باید «قرار موقوفی اجرا» صادر کند.
- در نظام حقوقی فعلی، «دادیار ناظر زندان» وجود ندارد و همه وظایف مربوط به این مقام در قوانین خاص هم طبق بند (ج) ذیل ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ بر عهده «قاضی اجرای احکام کیفری» گذاشته شده است. بنابراین گزینه ۴ غلط است.

۴ مستندات:

- ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: تعقیب امر کیفری که طبق قانون شروع شده است و همچنین اجرای مجازات موقوف نمی شود، مگر در موارد زیر:
الف) فوت متهم یا محکوم علیه
ب) ...
- ماده ۵۰۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: در مواردی که مطابق مقررات، اجرای رأی موقوف می شود، قاضی اجرای احکام کیفری قرار موقوفی اجرا صادر می کند.
- ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: وظایف قاضی اجرای احکام کیفری عبارت است از:
الف- ...
ج- اجرای سایر وظایفی که به موجب قوانین و مقررات برای اجرای مجازات ها وضع شده یا بر عهده قاضی اجرای احکام کیفری یا ناظر زندان قرار گرفته است.

پاسخنامه متون فقه - سال ۱۴۰۳

۹۶: گزینه ۴ صحیح است

حواشی:

- در «بیع سلم» مبیع کلی فی الذمه و مؤجل است ولی ثمن نقد است. «بیع سلم»، عکس «بیع نسیه» است. «بیع سلم» همان «بیع سلف» است.
- در عبارت موضوع این سؤال، منظور از «حلول» همان اجل تسلیم مبیع است.
- مفهوم عبارت این است که مشتری سلم، می تواند مبیع را پس از سررسید موعد تسلیم، ولی پیش از اینکه عملاً آن را قبض کند، حتی به خود بایع سلم بفروشد.

۴ ترجمه:

➤ در بیع سلم، جایز است که مشتری پس از سررسید مهلت تسلیم و پیش از قبض مبیع، آن را به خود بایع بفروشد.

✓ ۹۷: گزینه ۳ صحیح است

۴ حواشی:

➤ «بیع مُساوَمَه» خرید و فروشی است که در آن فروشنده قیمت خرید کالا را اعلام نمی‌کند، و معامله به قیمت ثابت اعلام شده توسط فروشنده انجام می‌شود، این شکل رایج معامله در زمان حاضر است.
➤ در مقابل «بیع مُساوَمَه»، «بیع مَرابَحَه»، «بیع تولیَه» و «بیع مواضعه» قرار دارند که در آنها بر مبنای اعلام قیمت خرید توسط بایع به مشتری، قیمت فروش تعیین می‌شود.

۴ ترجمه:

➤ ترجمه: [بیع مساومه] بیعی است که دو طرف بر آن توافق می‌کنند، بدون آنکه [بایع به مشتری] قیمت [خرید مبیع را] اطلاع بدهد.

✓ ۹۸: گزینه ۱ صحیح است

۴ حواشی:

➤ مفهوم این عبارت این است که الزام مشروط‌علیه ممکن نیست، و در صورت عدم ایفای تعهد ضمن شرط، مشروط‌له فقط خیار فسخ معامله را پیدا می‌کند.
➤ البته دیدگاه مخالف حکم این عبارت هم وجود دارد و در قانون مدنی ایران، همان دیدگاه مخالف برگزیده شده است و متعهد له اصولاً باید ایفای تعهد را مطالبه کند و در صورت ممکن نشدن یا منتفی شدن اجرای تعهد، می‌تواند معامله را فسخ کند.

۴ ترجمه:

➤ بر متعهد شرط واجب نیست که آن را انجام بدهد، تنها فایده [قرار دادن چنین شرطی] در معرض زوال قرار دادن بیع به موجب فسخ [توسط متعهدله شرط] است.

✓ ۹۹: گزینه ۱ صحیح است

۴ حواشی:

➤ این عبارت بیان می‌کند که جنس خیار شرط شده برای شخص ثالث توکیل و نایب قراردادن ثالث

